

Роль інституцій ЄС в імплементації спільних політик

У Лісабонському договорі передбачено такі *інституційні нововведення*:

- правило подвійної більшості для прийняття рішень Ради Міністрів ЄС. Для прийняття законодавчих рішень ЄС кваліфікованою більшістю буде необхідна згода 55% країн-членів, які репрезентують принаймні 65% населення ЄС;
- введення посади постійного Президента Європейської Ради, який очолюватиме саміти ЄС протягом двох з половиною років замість піврічної ротації країн-членів;
- введення єдиної посади Верховного Представника ЄС з питань зовнішньої політики та політики безпеки, який замінить посади Вищого представника з зовнішньої політики та Комісара з зовнішніх зносин. На вимогу Великобританії, передбачена в Європейській Конституції посада Міністра закордонних справ ЄС була відхилена;
- зменшення кількості Комісарів до 2014 р. з 27 до 15;
- зменшення загальної кількості європейських парламентарів з 785 до максимум 750 (при цьому встановлюється мінімум (6) і максимум (96) депутатів від однієї країни);
- посилення ролі національних парламентів: надання їм права протестувати проти законопроектів ЄС (так звана «Помаранчева карта»). У випадку незгоди однієї третини національних парламентів, проект буде спрямовуватися на доопрацювання;
- введення статті про право виходу з організації, що надасть можливість країнам-членам залишити ЄС.

ABC of the EU institutions

European Parliament

The only directly-elected EU body. Represents the EU's 500 million inhabitants.
Plays a key role in electing the President of the European Commission.
Shares power over EU budget and legislation with Council of the European Union.

751
MEPs

Seats per country from 2014

21	17	21	13	96	6	11	21	54	74	11	73	6	8	11	6	21	6	26	18	51	21	32	8	13	13	20	73
BELGIUM	BULGARIA	CZECH REPUBLIC	DENMARK	GERMANY	ESTONIA	IRELAND	GREECE	SPAIN	FRANCE	CROATIA	ITALY	CYPRUS	LATVIA	LITHUANIA	LUXEMBOURG	HUNGARY	MALTA	NETHERLANDS	AUSTRIA	POLAND	PORTUGAL	ROMANIA	SLOVENIA	SLOVAKIA	FINLAND	SWEDEN	UNITED KINGDOM

European Commission

The EU's executive body, responsible for proposing and implementing EU laws,
monitoring the treaties and the day-to-day running of the EU.

Council of the European Union

Government ministers who share budgetary and legislative power with European Parliament.

European Council

Heads of state or government of EU Member States.
Strategic body that decides the EU's political direction.

Європейський парламент

Роль: прямиий виборчий законодавчий орган ЄС

Склад: 751 член Європейського Парламенту

Розташування: Страсбург, Брюссель і Люксембург

□ www.europarl.eu

Зала засідань Європарламенту в Страсбурзі

Голова Європейського парламенту
[Антоніо Таяні](#) (Італія), з 17.01.2017

Складається з депутатів, які обираються в країнах-членах ЄС шляхом прямого голосування (з 1979 р.) терміном на 5 років.

- Порядок роботи закріплено в регламенті.
- Робота здійснюється переважно в комітетах.
- Резиденція – м. Страсбург.
- Більшість засідань фракцій та комітетів відбувається в Брюсселі.

Основні повноваження:

– законодавчі:

- процедура спільного прийняття рішень з Радою ЄС;

– контрольні:

- затвердити або відхилити бюджет;
- створення комітетів з розслідування;
- розгляд петицій;

– бюджетні:

- прийняття бюджету ЄС і контроль над його виконанням;

– у сфері формування органів ЄС:

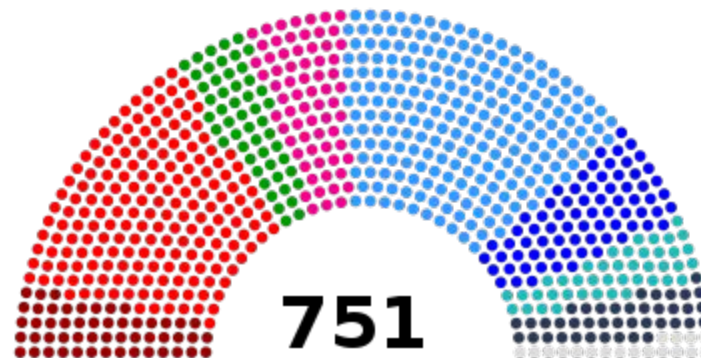
- затвердження складу нової Європейської комісії;
- призначення президента комісії ЄС;
- вибір незалежного омбудсмена;

– зовнішньополітична діяльність:

- надання згоди у разі укладання угод про вступ до Європейського Союзу чи про асоційоване членство.

Німеччина	96 (12.8%)
Франція	74 (9.9%)
Італія	73 (9.7%)
Велика Британія	73 (9.7%)
Іспанія	54 (7.2%)
Польща	51 (6.8%)
Румунія	32 (4.3%)
Нідерланди	26 (3.5%)
Бельгія	21 (2.8%)
Чехія	21 (2.8%)
Греція	21 (2.8%)
Угорщина	21 (2.8%)
Португалія	21 (2.8%)
Швеція	20 (2.7%)
Австрія	18 (2.4%)
Болгарія	17 (2.3%)
Данія	13 (1.7%)
Фінляндія	13 (1.7%)
Словаччина	13 (1.7%)
Хорватія	11 (1.5%)
Ірландія	11 (1.5%)
Литва	11 (1.5%)
Латвія	8 (1.1%)
Словенія	8 (1.1%)
Кіпр	6 (0.8%)
Естонія	6 (0.8%)
Люксембург	6 (0.8%)
Мальта	6 (0.8%)

Розподіл місць у Європейському парламенті (разом 751)

Депутати

751

Політичні групи

[Комісія Юнкера \(475\)](#)

- [Європейська народна партія \(215\)](#)
- [Прогресивний альянс соціалістів і демократів \(190\)](#)
- [Альянс лібералів і демократів за Європу \(70\)](#)

[Опозиція \(276\)](#)

- [Європейські консерватори та реформісти \(74\)](#)
- [Ліво-зелені Півночі \(52\)](#)
- [Зелені \(50\)](#)
- [Європа за свободу і демократію \(46\)](#)
- [Європа націй і свобод \(39\)](#)
- Незалежні (15)

Останні вибори

[2014](#)

Європейська Рада

Роль: Визначення політичного спрямування та пріоритетів, є «останньою інстанцією» ухвалення багатьох рішень і уособлює міждержавний складник Європейського Союзу, визначаючи загальні напрямки його політики

Склад: Глави держав і урядів від кожної країни-члена ЄС, Президент Європейської Ради та Голова Європейської комісії
Зустрічі відбуваються щонайменше 4 рази на рік у вигляді самітів голів держав.

Розташування: Брюссель

european-council.europa.eu

[Голова Європейської Ради](#)
[Голова Європейської Ради Дональд Туск](#)

Лісабонський договір закріплює наступні повноваження Європейської Ради:

- внутрішні справи та юстиція,
- зовнішня політика та конституційні питання,
- економічне управління (надання попередження державам, якщо їх економічна політика загрожує нормальному функціонуванню економічного і валютного союзу, спостереження за бюджетною політикою держав),
- питання, що стосуються складу Європарламенту та Європейської Комісії,
- питання головувань та позбавлення членства в ЄС,
- зміна системи голосування при ухваленні рішень,
- висунення кандидатури Президента ЄР і Високого представника з питань зовнішньої політики та безпеки.

Рішення, прийняті ЄР реалізують органи ЄС.

Рада ЄС (Рада міністрів)

Роль: Визначення політики і прийняття законів

Склад: Один міністр від кожної країни-члена ЄС

Розташування: Брюссель і Люксембург

CONSILIUM

□ consilium.europa.eu

Основні повноваження:

– законодавча діяльність:

- здійснення правового регулювання суспільних відносин;
- затвердження загального бюджету ЄС (спільно з Європарламентом);
- контроль за діяльністю Комісії;

– у сфері виконавчої влади:

- координація загальної економічної політики;
- застосування санкції про країн-учасниць;
- надання фінансової допомоги країнам ЄС;

– у сфері формування органів ЄС:

- висунення та призначення президента Єврокомісії, Економічно-соціального комітету, Комітету регіонів, Європейської рахункової палати та ін.;
- право звільняти з посади членів правління Європейського інвестиційного банку, а також порушувати питання про звільнення з посади членів Європейської комісії за рішенням Європейського суду;

– зовнішньополітична діяльність:

- укладання міжнародних договорів;
- запровадження санкції проти третіх країн.

Год	1 января — 30 июня	1 июля — 31 декабря
2000	 Португалія	 Франція
2001	 Швеція	 Бельгія
2002	 Іспанія	 Данія
2003	 Греція	 Італія
2004	 Ірландія	 Нідерланди
2005	 Люксембург	 Великобританія
2006	 Австрія	 Фінляндія
2007	 Німеччина	 Португалія
2008	 Словенія	 Франція
2009	 Чехія	 Швеція
2010	 Іспанія	 Бельгія
2011	 Угорщина	 Польща
2012	 Данія	 Кіпр
2013	 Ірландія	 Литва
2014	 Греція	 Італія
2015	 Латвія	 Люксембург
2016	 Нідерланди	 Словаччина
2017	 Мальта	 Великобританія
2018	 Естонія	 Болгарія
2019	 Австрія	 Румунія
2020	 Фінляндія	—

CONSILIUM

Існують різні конфігурації Ради:

- Рада із закордонних справ
- Рада із загальних питань
- Рада з економічних та фінансових питань
- Рада з питань правосуддя і внутрішніх справ
- Рада з питань зайнятості, соціальної політики, охороні здоров'я і захисту прав споживачів
- Рада з конкурентоспроможності
- Рада по транспорту, телекомунікації та енергетики
- Рада по сільському господарству і рибальству
- Рада з освіти та у справах молоді, культури і спорту

[Президент Європейської комісії Жан-Клод Юнкер](#)

Європейська комісія

Роль: Виконавчий орган ЄС, що пропонує законопроекти (“право ініціативи”), політичні угоди і сприяє розвитку ЄС

Склад: по одному члену Комісії від кожної країни-члена

Розташування: Брюссель

□ ec.europa.eu

Порядок формування

- Висування Радою ЄС кандидата на пост Голови Комісії.
- Затвердження Голови Європарламентом.
- Підбір кандидатів на посади інших членів Комісії.
- Вотум довіри Комісії з боку Європарламенту.

Функції та повноваження

– виконавчі:

- підготовка проекту бюджету ЄС;
- виконання загального бюджету ЄС;
- управління Структурними фондами;

– контролюючі:

- збір та аналіз інформації для подальшого прийняття рішень;
- розслідування порушень з боку країн-учасниць;
- попередній контроль;
- штрафи підприємств

– ініціативні:

- виконання делегованих законодавчих повноважень;
- пропозиція законопроектів до Європарламенту та Ради;
- зовнішньополітичні;
- формування деяких органів ЄС.

[Верховний представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки](#)
[Верховний представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки. Федеріка Могеріні \(віце-президент ЄК\)](#)

Європейський суд

Роль: Винесення судових рішень по представленим справах

Склад суду: Один суддя від кожної країни-члена ЄС; вісім Генеральних адвокатів

Розташування: Люксембург

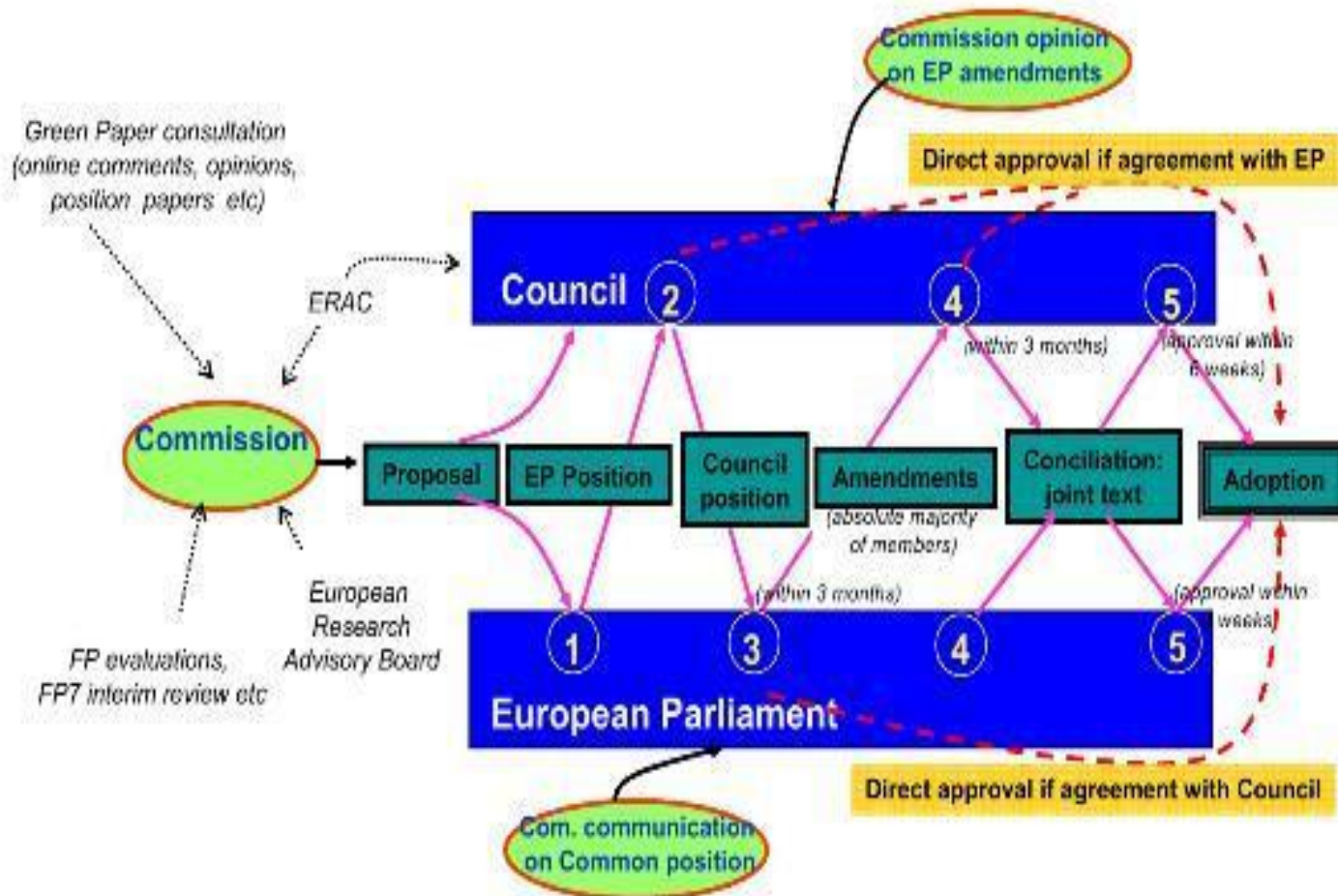
□ curia.europa.eu

- За взаємним погодженням урядів країн-членів Європейського Союзу до складу Європейського суду судді та генеральні адвокати призначаються терміном на 6 років.
- Зі свого складу судді обирають голову строком на три роки.
- Кожні 3 роки відбувається часткова заміна генеральних адвокатів і суддів.
- Розміщується Європейський суд у Люксембурзі.
- Рішення суду приймаються згідно з принципом більшості.
- Рішення суду обов'язкові насамперед для учасників судового процесу. Вони оприлюднюються в офіційному збірнику матеріалів суду.

Суд ЄС виконує дві основні функції:

- перевіряє на відповідність договорам документи, видані європейськими інституціями та урядами;
- тлумачить право Спільноти на запит національних судів

The “Ordinary legislative procedure” (ex “co-decision”)

Європейський Омбудсмен

My ambition is to support the EU institutions in becoming more effective, transparent and accountable by strategically increasing the visibility and impact of the work of the European Ombudsman.

Emily O'Reilly, 30 June 2014

Роль: Розслідувати випадки недобросовісного управління
Розташування: Страсбург

□ ombudsman.europa.eu

- Займається розглядом скарг щодо випадків недобросовісної або некомпетентної роботи органів влади ЄС (отримує і розслідує скарги, які надходять від громадян ЄС, жителів, а також представників різних установ та бізнесу).
- Обирається Європейським парламентом на 5 років з можливістю повторного призначення.
- Недобросовісне адміністрування може, наприклад, виражатися в наступному:
  - несправедливість;
  - дискримінація;
  - зловживання повноваженнями;
  - відсутність або відмову в наданні інформації;
  - недоцільна затримка;
  - неправильний порядок.

[Емілі О'Рейлі](#)

Інші органи ЄС

Органи Європейського Союзу:

- – Європейський центральний банк
- – Економічний та соціальний комітет
- – Комітет регіонів
- – Економічно-фінансовий комітет
- – Комітет із зайнятості
- – Європейський інвестиційний банк
- – Європейський уповноважений з прав людини

Допоміжні органи:

- – Європол
- – Агенції (зокрема Європейська агенція з екології)

Multiannual financial framework (MFF)

Багаторічна фінансова перспектива (MFF) – це багаторічний план спільних видатків Євросоюзу, в якому пріоритети політики ЄС набувають фінансового вираження.

Основні пріоритети у MFF

Період	Пріоритети
1988–1992 (Delors I)	<ul style="list-style-type: none"> • Формування внутрішнього ринку • Запобігання бюджетній кризі • Об'єднання багаторічної рамкової програми фундаментальних і прикладних досліджень
1993–1999 (Delors II)	<ul style="list-style-type: none"> • Соціальна політика та політика зближення • Запровадження єдиної валюти (євро)
2000–2006 (Agenda 2000)	<ul style="list-style-type: none"> • Розширення Союзу • Реформування структурних фондів і фондів зближення • Реформування Спільної сільськогосподарської політики
2007–2013	<ul style="list-style-type: none"> • Сталий розвиток • Охорона та управління природними ресурсами • Права громадянина, свобода, безпека та правосуддя • ЄС як глобальний партнер
2014–2018 (перший проект)	<ul style="list-style-type: none"> • Сталий розвиток і робочі місця • Клімат і енергетика • Глобальна Європа

Поточний MFF 2014-2020

- Розумне зростання:
  - Конкурентоспроможність і робочі місця
  - Економічна, соціальна та територіальна єдність
- Стійке зростання: Природні ресурси
- Безпека і громадянство
- Глобальна Європа
- Адміністрація

Розумне зростання

- Включає в себе **наукові дослідження та інновації**; освіта та навчання; транс-європейські мережі в області енергетики, **транспорту і телекомунікацій**; **соціальна політика**; розвиток підприємств і т.д.
- Економічна, соціальна та територіальна єдність: охоплює **регіональну політику**, спрямовану на **надання допомоги** найменш розвиненим країнам і регіонам ЄС, щоб наздогнати інших, зміцнення конкурентоспроможності всіх регіонів і розвиток **міжрегіонального співробітництва**.

Стійке зростання: Природні ресурси

- включає в себе загальну сільськогосподарську політику, загальну політику в галузі рибальства, розвиток сільських районів і природоохоронні заходи.

Безпека і громадянство

- включає юстиції і внутрішні справи, охорону кордонів, імміграції та політики надання притулку, охорони здоров'я, захисту прав споживачів, культури, молоді, інформації та діалогу з громадянами.

Глобальна Європа

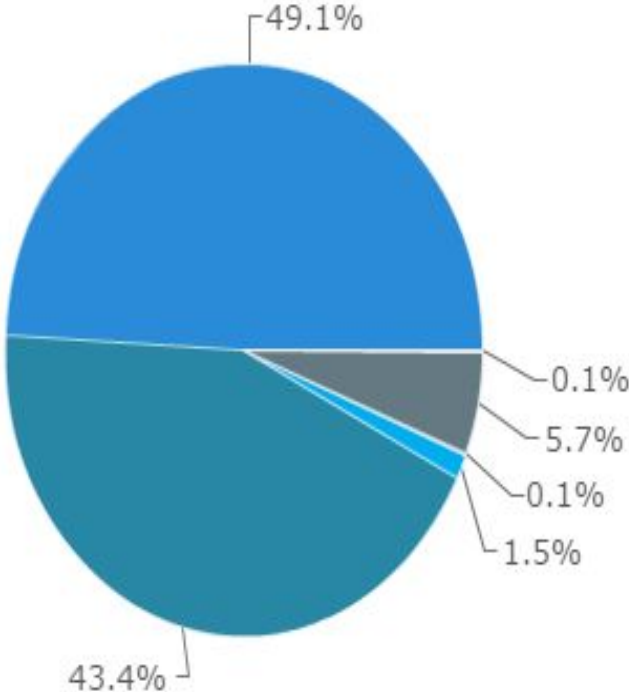
- охоплює всі зовнішні дії («зовнішню політику») з боку ЄС, такі як допомога в цілях розвитку або гуманітарної допомоги, за винятком Європейського фонду розвитку (EDF), який надає допомогу для розвитку співпраці з Африкою, Карибським басейном і Тихоокеанським регіоном.

Адміністрація

- Покриває адміністративні витрати всіх європейських установ, пенсії і т.д.

Structure of total EU expenditure

TOTAL EXPENDITURE 2015:
€ 145,243....

- 1. SMART AND INCLUSIVE GROWTH
- 2. SUSTAINABLE GROWTH: NATURAL RESOURCES
- 3. SECURITY AND CITIZENSHIP
- 4. GLOBAL EUROPE
- 5. ADMINISTRATION
- 9. SPECIAL INSTRUMENTS

Суспільні функції бюджету ЄС

- Функція розподілу — міжнародні суспільні блага.
- Функція перерозподілу — European Aid to the Most Deprived, European Regional Development Fund, Cohesion Fund, European Agricultural Guarantee, Fund, European Union Solidarity Fund
- Стабілізаційна функція — European Social Fund, European Globalisation Adjustment Fund, Youth Employment Initiative, Horizon 2020, COSME, Employment and Social Innovation, Erasmus +, European Agricultural Fund for Rural Development

Europe 2020 strategy

Targets:

Employment

- 75% of people aged 20–64 to be in work

Research and development (R&D)

- 3% of the EU's GDP to be invested in R&D

Climate change and energy

- greenhouse gas emissions 20% lower than 1990 levels
- 20% of energy coming from renewables
- 20% increase in energy efficiency

Education

- rates of early school leavers below 10%
- at least 40% of people aged 30–34 having completed higher education

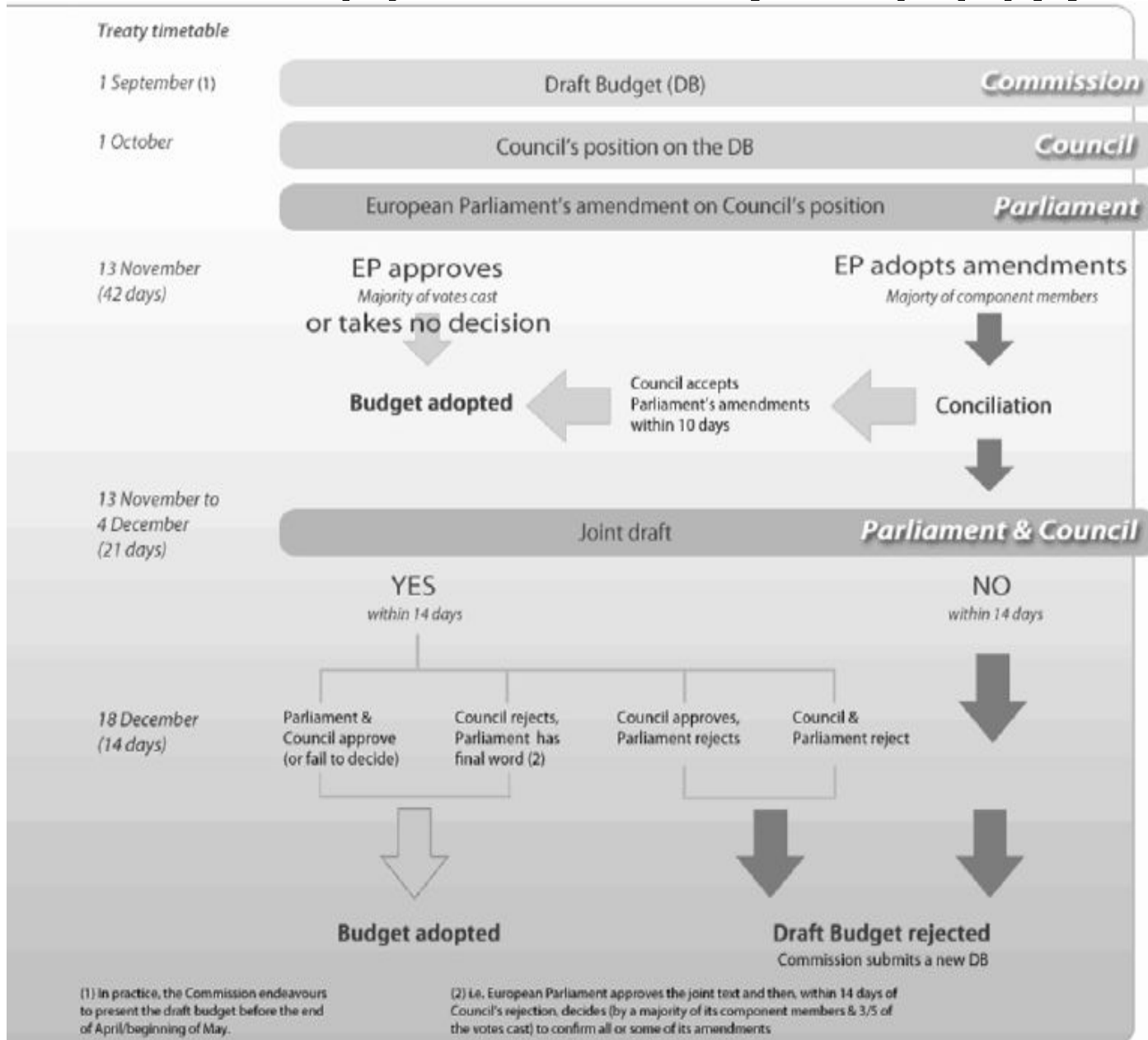
Poverty and social exclusion

- at least 20 million fewer people in – or at risk of – poverty/social exclusion

Бюджетна процедура

- Підготовка проекту бюджету (a triologue meetings — дозволити інституціям обмінятися поглядами щодо проекту бюджету)
- The Commission приймає щорічний проект бюджету (1 вересня)
- The Council займає свою позицію щодо Проекту Бюджету не пізніше, ніж 1 жовтня
- Parliament голосує за поправки щодо проекту бюджету (протягом 42 днів)
- У разі відсутності затвердження Погоджувального комітету, що складається з представників Ради ЄС і Європейського Парламенту, протягом 21 дня, пропонуються поправки до бюджету.
- Якщо Погоджувальний комітет погоджує текст бюджету, протягом 14 днів Парламент і Рада ЄС затверджують його.
- Якщо погоджувальна процедура неуспішна або Парламент відхиляє текст бюджету, то Комісія створює новий проект бюджету.

Бюджетна процедура

Методи виконання бюджету

Запроваджені з 1 січня 2013

directly ('direct management') самими відділами, в тому числі співробітниками Союзу або через виконавчу владу;

Через загальне керівництво з країнами-учасниками ('shared management')

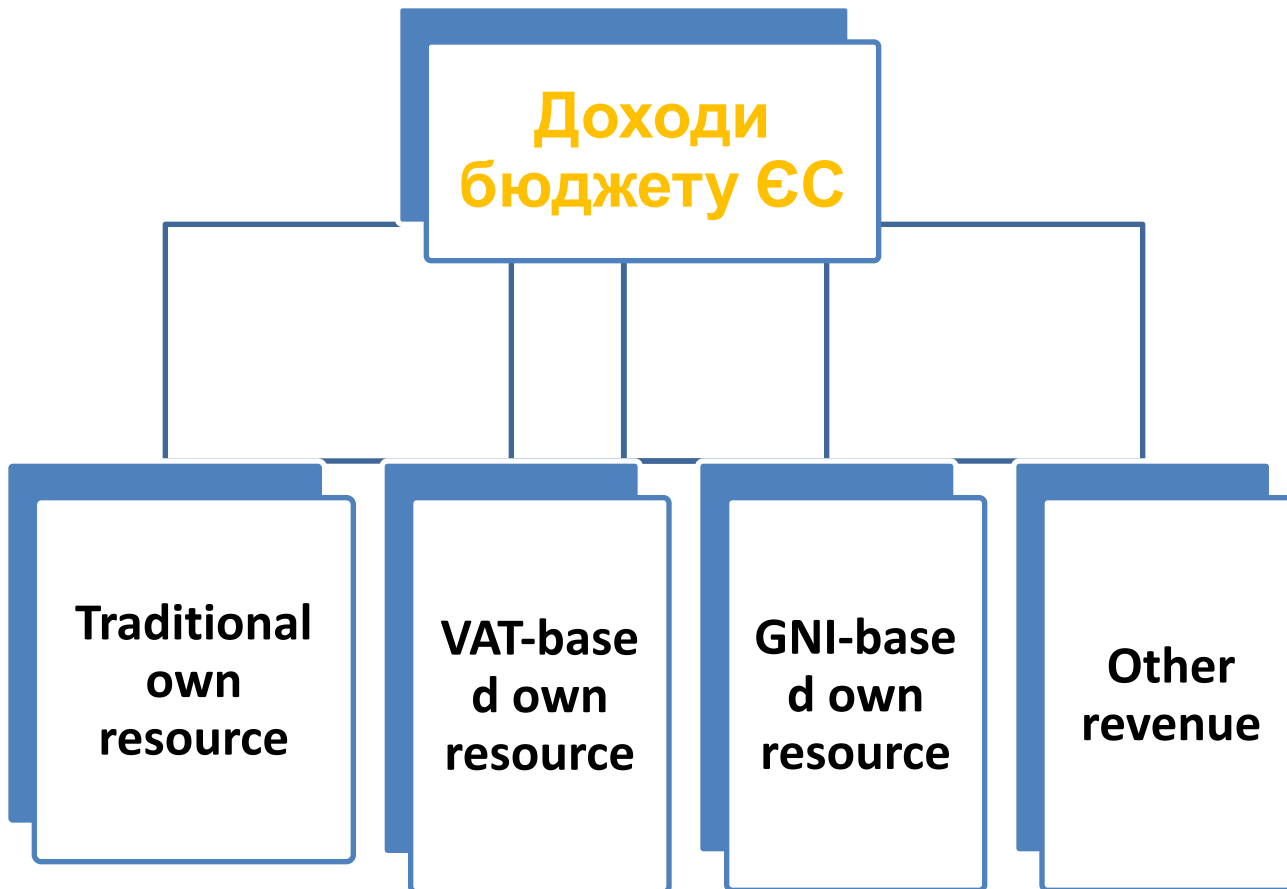
indirectly ('indirect management') через доручення виконання бюджетних Третім країнам;

Міжнародним організаціям або їхнім агентствам;

Європейському Інвестиційному Банку та Європейському Інвестиційному

Інші органи та люди.

Звідки з'являються гроші для формування бюджету?

Три типи власних ресурсів

- **Traditional own resource:** складається в основному з мита за імпорт з-поза ЄС та цукрових зборів.
- **Own resources based on value added tax (VAT):** уніфікована ставка 0,3% з уніфікованої VAT-бази кожної країни-члена
- **Own resources based on GNI:** кожна країни-член передає стандартний відсоток свого валового національного доходу ЄС. (Хоча він призначений просто для покриття балансу загальних витрат, які не охоплюються іншими власними ресурсами, ця система стала найбільшим джерелом доходів бюджету ЄС).

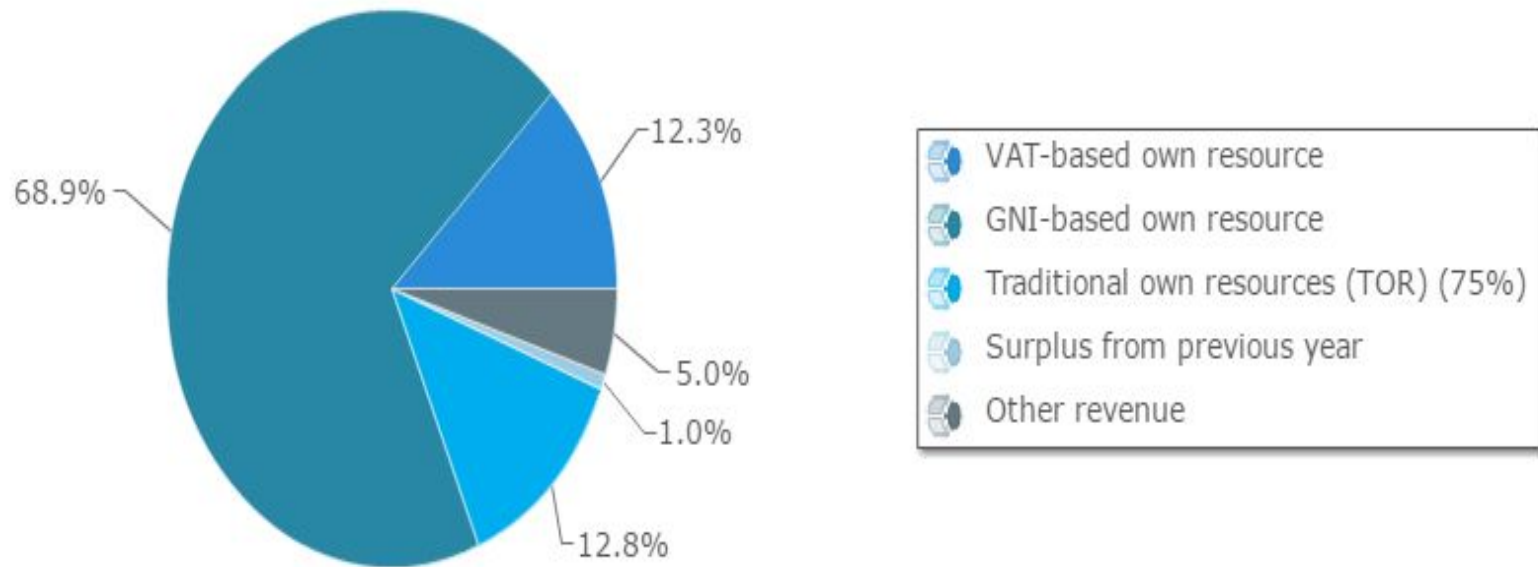
Інші доходи бюджету ЄС

податки та інші відрахування з винагороди персоналу ЄС, відсотки банку, внески країн з поза межами ЄС на певні програми, відсотки за платежі із запізненням та штрафи.

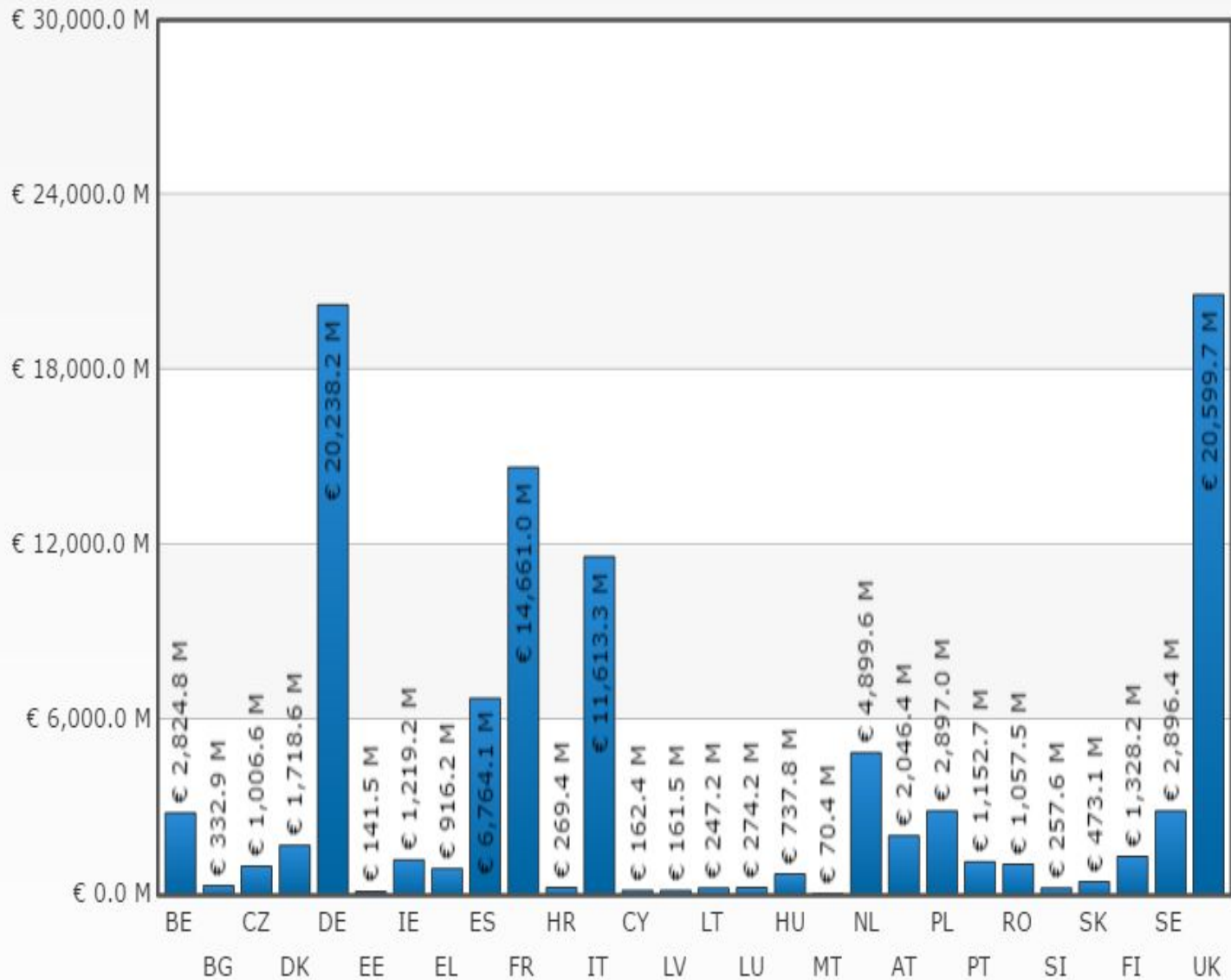

Структура доходів бюджету ЄС у 2015 році

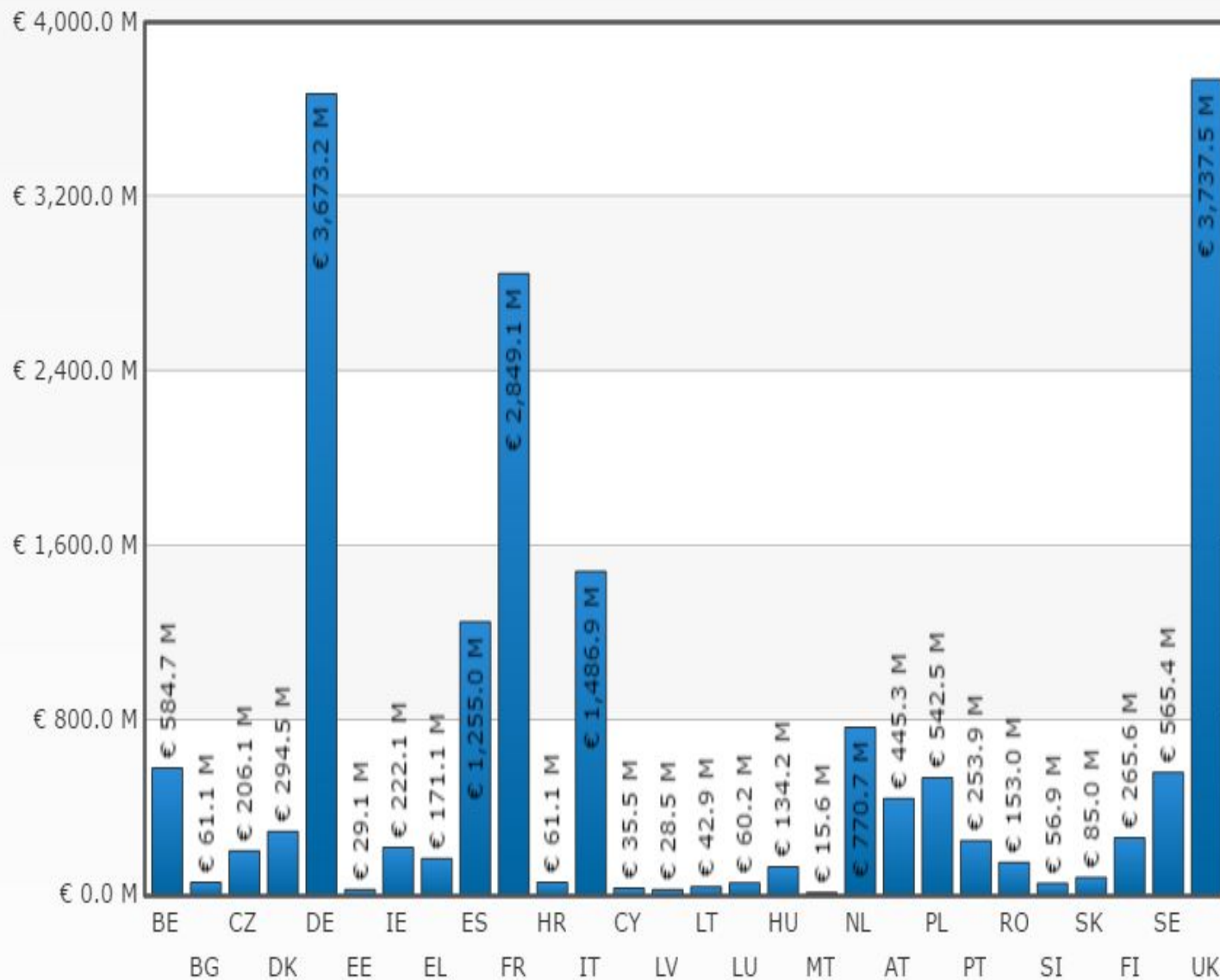
TOTAL REVENUE EU 2015:
€146,027...

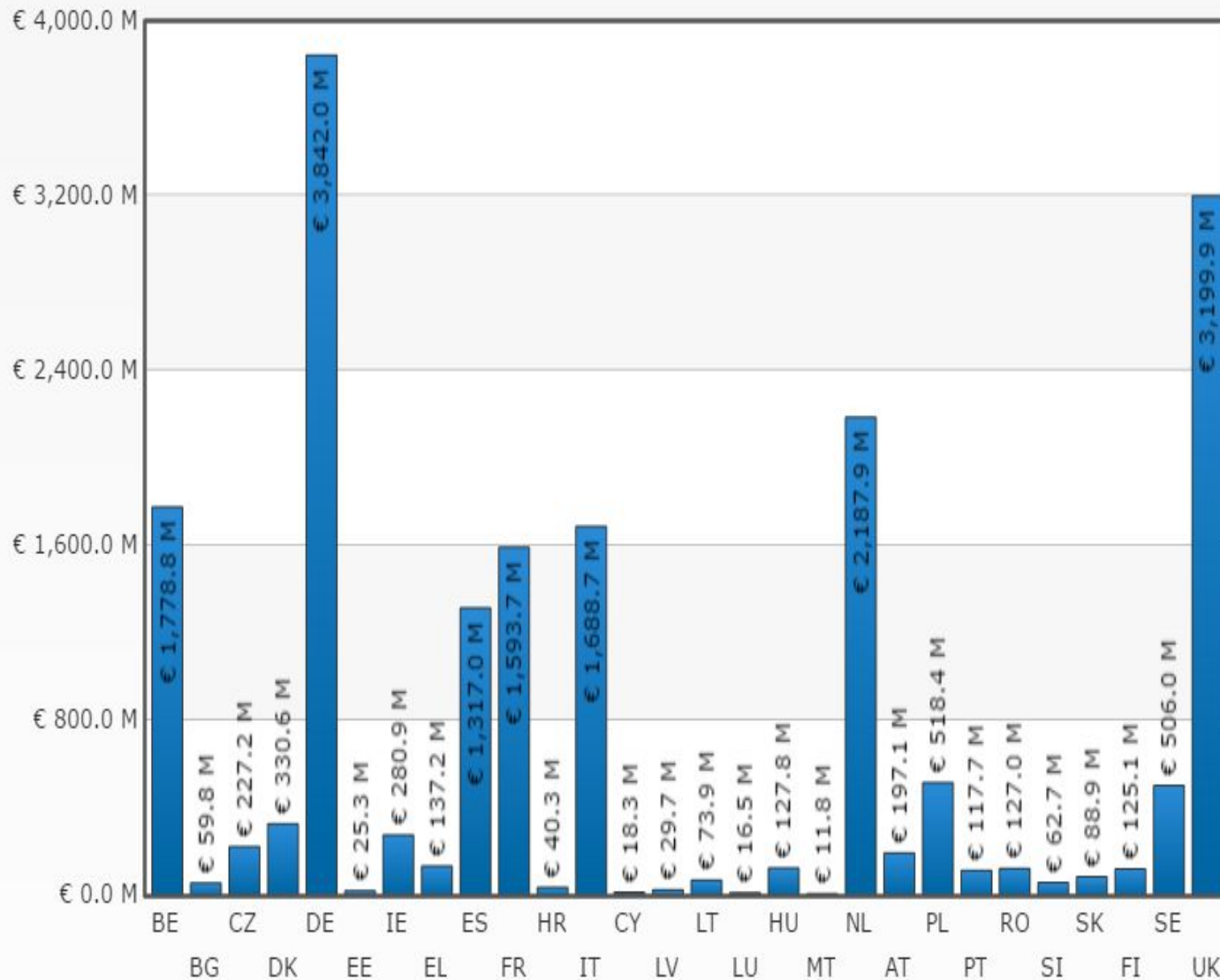
GNI-based own resource 2015 (EUR milli...

VAT-based own resource 2015 (EUR milli...

Traditional own resources (TOR) (75%) 2015 (EUR milli...

Корекційні механізми

the UK rebate:

Великобританії відшкодовується 66% від різниці між її внеском і тим, що вона отримує з бюджету. Вартість **UK rebate** розділена між державами-членами ЄС, пропорційно частці їх вкладу в GNI ЄС. Проте, **Німеччина, Нідерланди, Австрія і Швеція**, чий внесок до бюджету є дуже високий, платять тільки 25% від їх нормального фінансування частки корекції для Великобританії.

lump-sum payments: Нідерланди, Австрія, Данія та Швеція отримують вигоду з валового скорочення їх щорічних внесків до GNI.

reduced VAT call rates: для Німеччини, Нідерландів та Швеції зафіксовані на рівні 0,15 (замість 0,3)

Порядок розвантаження

Комісія щорічно надає Європейському Парламенту та Раді ЄС рахунки за попередній фінансовий рік, які стосуються виконання бюджету. Комісія повинна також направити звіт про активи та пасиви ЄС

Комісія також повинна надати Європейському Парламенту і Раді ЄС звіт про оцінку Союзних фінансів, відповідно до досягнутих результатів

Європейський Парламент, діючи за рекомендацією Ради ЄС, повинен дати розрядження Комісії щодо виконання бюджету. З цією метою Рада ЄС та Європейський Парламент, у свою чергу, розглядає щорічний звіт The Court of Auditors, разом з відповідями інституцій щодо зауважень з попередніх ревізій Рахункової Палати та з іншими звітами Рахункової Палати.

Бюджетний контроль

Коли бюджет ЄС затверджений, the **European Commission** відповідальна за його імплементацію (інші інституції несуть відповідальність за свої власні адміністративні бюджети)

The **European Parliament** здійснює демократичний контроль, щоб переконатися, що Комісія та інші інституції правильно використовують Європейські фонди.

OLAF - The European Anti-Fraud Office (its French acronym: Office de Lutte Anti-Fraude)

1988 – Оперативна Група "Anti-Fraud Coordination Unit" (UCLAF) створена як частина Генерального Секретаріату Європейської Комісії

1999 – заснування the European Anti-Fraud Office (OLAF) як незалежного органу Європейської Комісії

Місія – захист фінансових інтересів ЄС шляхом дослідження (внутрішніх і зовнішніх розслідувань) шахрайств (експортне повернення, подвійне виставлення рахунків, відмивання грошей), корупції і будь-яких інших незаконних дій (крадіжки, контрабанда).

OLAF налічу 435 співробітників. Як результат 3 500 досліджень